

PONAVLJANJE

U sljedećih 6 zadataka trebaš nadopuniti rečenicu pomoću riječi koje nedostaju. Pripazi na smisao teksta. Odgovore

potraži u udžbeniku na 22. i 23. stranici

1. Prapovijest je veliko razdoblje prošlosti koje je potrajalo godina.
2. Čovjekovi predci u prapovijesti nisu poznavali
3. Iz prapovijesti su pronađeni materijalni i povijesni izvori.
4. Kontinent koji nazivamo "kolijevkom čovječanstva" je
5. U u Hrvatskom zagorju nađeno je boravište ljudi iz starijeg kamenog doba.
6. Venera iz jedan je od najpoznatijih ostataka kromanjonske kulture.

Ukoliko tvrdnju smatraš točnom zaokruži slovo T, a ukoliko ju smatraš netočnom slovo N. Udžbenik 26. – 30. str.

7. Prapovijest započinje pojavom čovjekovih predaka, a završava pojavom pisma. T N
8. Prapovijest je najdulje razdoblje ljudske prošlosti. T N
9. U prošlosti su se izmjenjivala ledena doba i zatopljenja. T N
10. U ledeno doba život za čovjekove pretke bio je lagan. T N
11. Neandertalci su bili viši, slabiji i manje dlakavi od današnjih ljudi. T N
12. Ljudi u starijem kamenom dobu nikada nisu išli u lov u skupinama. T N
13. U ledeno doba u Europi nije bilo opasnih životinja. T N
14. Nomadi su ljudi koji često mijenjaju mjesto stanovanja. T N
15. Nomadi nisu išli u potragu za hranom i uvijek su živjeli u istoj špilji. T N
16. Neandertalci su se pojavili prije otprilike 200 000 godina, a izumrli su prije otprilike 30 000 godina. T N
17. U Hrvatskoj ne postoje arheološka nalazišta iz starijeg kamenog doba. T N
18. Na kojem brdu u blizini Krapine je polušpilja s najvećim nalazištem neandertalaca u svijetu?
19. Navedi 3 kulture iz mlađeg kamenog doba (obavezno onu iz okolice Vinkovaca)., i
20. Koji hrvatski prirodoslovac je istraživao nalazište u Krapini? -
21. U Krapini je pronađeno oko 70 ostataka neandertalaca. Koliko je pronađeno njihovih predmeta?
22. Koliko godina su imali najmlađi, a koliko najstariji neandertalci u Krapini? -
23. Objasni što se moglo nadzirati iz špilje na Hušnjakovu brdu?
25. Zaokruži dvije promjene u životu nakon ledenog doba. *dolaze mamuti* *prve nastambe* *sjedilački način života*
26. Zaokruži prije koliko godina se u Europi pojavio razuman čovjek. 35 000 45 000 55 000 65 000
27. Zaokruži drugi naziv za **razumnog čovjeka**. *Homo australis* *Homo habilis* *Homo sapiens*
28. Zaokruži naziv za razumnog čovjeka prema špilji u Francuskoj. *altamirac* *kromanjonac* *neandertalac*
29. Zaokruži kulturu iz **mlađeg kamenog doba** nazvanu prema nalazištu kod Vinkovaca. *danilska* *hvarska* *sopotska*
30. Zaokruži naziv zajednice povezane krvnim srodstvom. *bratstvo* *pleme* *rod* *savez plemena*
31. Zaokruži zajednicu koju čini više udruženih rodova. *bratstvo* *pleme* *savez plemena*
32. Zaokruži prostor gdje nastaju prvi gradovi. *ledena Antarktika* *plodni polumjesec* *pustinja Sahara*
-

33. Na prelasku iz kojeg u koje doba je nastala vučedolska kultura?

34. **Da – ne pitalice o Vučedolu (udžbenik 30. stranica).**

☐	☐	a) Je li se vučedolska kultura razvila u III. tisućljeću prije Krista?	Da	Ne
☐	☐	b) Pronalazimo li tragove vučedolske kulture samo u Hrvatskoj?	Da	Ne
☐	☐	c) Je li nalazište Vučedol smješteno uz lijevu obalu Save pored Županje?	Da	Ne
☐	☐	d) Je li naselje u Vučedolu nastalo na ravnom prostoru na uzvisini okruženo strmim padinama?	Da	Ne
☐	☐	e) Je li Megaron "kuća ljevača željeza"?	Da	Ne

35. **Poveži metalno doba s onim što se na njega odnosi. Jedno objašnjenje je viška** (udžbenik 31. stranica)

☐	☐	bakreno doba	A – metal čvršći od bakra nastao miješanjem bakra i kositra. Nakon bakrenog doba.
☐	☐	brončano doba	B – novi kvalitetan metal koji je bio najčvršći i pogodan za oružje. Potisnuta bronca.
☐	☐	željezno doba	C – oruđa su uglavnom kameni oblutci i ručni klinovi
D – uz zlato i srebro to je bio prvi otkriveni metal – najrasprostranjeniji i najmekši

36. **Poveži metalno doba s onim što se na njega odnosi. Jedno objašnjenje je viška** (udžbenik 31. stranica)

☐	☐	Kelti	A – najznačajnije nalazište iz starijeg željeznog doba u Europi
☐	☐	"Iliri"	B – najznačajnije nalazište iz mlađeg željeznog doba u Europi
☐	☐	Hallstatt	C – narod koji je unaprijedio obradu željeza postupkom kaljenja
☐	☐	La Tene	D – špilja po kojoj je naziv dobio kromanjonac.
E – zajednički naziv za prastanovnike hrvatskog prostora

37. **Zaokruži točan dio tvrdnje. Pojmovnik** (udžbenik 32. stranica)

☐	☐	a) Mjesto gdje su se sačuvali ostatci drevnih stvari, ljudskih i životinjskih ostataka su arheološka nalazišta - nazivlja .
☐	☐	b) Naziv za sve materijalne i duhovne stečevine neke zajednice ljudi u prošlosti je kultura - religija .
☐	☐	c) Zajednica koja je stekla visoku razinu kulture naziva se civilizacija – horda .
☐	☐	d) Vrsta pravokutne građevine (npr. "kuća ljevača bakra" na Vučedolu) je megaron – nomad .
☐	☐	e) Pripadnik zajednice koja ne obitava na jednom mjestu naziva se druid – nomad .

38. **Precrtaj netočan dio tvrdnje** (udžbenik stranice 33. – 34.)

☐	☐	a) Kameni oblutak je oruđe izrađeno u mladem - starijem kamenom dobu.
☐	☐	b) Kameni oblutak nastane tako što se kamen glača - grubo naoštiri .
☐	☐	c) Oblutak je u starijem kamenom dobu zamijenjen lukom i strijelom – ručnim klinom .
☐	☐	d) Ručni klin se rabio u lovu, za komadanje mesa i rezanje kože – sječu stabala .
☐	☐	e) U starijem kamenom dobu koristilo se i oruđe od drveta i kostiju – željeza i bronce .
☐	☐	f) Neandertalci su počeli graditi prve kolibe – sojenice od granja, lišća i kože.
☐	☐	g) Čovjekovi predci su korist od vatre otkrili namjerno - slučajno .
☐	☐	h) Čovjekovi predci su vjerojatno u početku koristili vatru tako što bi je preuzeli od zapaljenog drveta – sami je upalili .
☐	☐	i) Prvi čovjekovi predci koji su se koristili vatrom bili su kromanjonci - neandertalci .
☐	☐	j) Neandertalci su palili vatru kresanjem kamena od kamen – željeza od željezo .
☐	☐	k) Vatra je ljudima iz starijeg kamenog doba služila kako bi potjerali – privukli divlje zvijeri.
☐	☐	l) Divlje zvijeri se jesu – nisu bojale vatre.
☐	☐	lj) Krapinski neandertalci se jesu – nisu služili vatrom.
☐	☐	m) Krapinski neandertalci su glačali kamen – grubo obrađivali kamen .
☐	☐	n) Mlađe kameno doba bilo je naprednije – zaostaliije od starijeg kamenog doba.
☐	☐	o) Mlađe kameno doba razvilo se u vrijeme ledenog doba – zatopljenja nakon ledenog doba .

U sljedećim zadacima trebaš svojim riječima napisati sve što znaš o određenoj osobi ili temi. Pazi, ovisno od toga što i koliko napišeš u ovom zadatku možeš dobiti jedan, dva ili tri boda. Udžbenik 35. – 37. stranica.

39. Napiši što znaš o izumima u mlađem kamenom dobu. (npr. o obrađivanju zemlje i novim oruđima, glačanju

3 kamena, nastanku prvih kamenih sjekira, izrađivanju užadi i prvih mreža za ribolov, koji je najznačajniji izum tog doba i zašto, zašto je bio važan izum igle, nastanku tkanina i promjeni načina odijevanja, plugovi, lončarsko kolo, keramičke posude, žrnjevi i sl.)

40. Napiši sve što znaš o trajnim nastambama (koje su tri vrste trajnih nastambi, na kakav način života je utjecala

3 gradnja tih nastambi, opiši zemunicu, opiši kolibu i opiši sojenicu)

41. Napiši sve što znaš o gradinama

3

42. Opiši i usporedi oruđa iz starijeg i mlađeg kamenog doba.

3

Pomoću udžbenika na stranicama 38. i 39. nadopuni rečenice.

43. U posebnim pećima mogla se na visokim temperaturama željezna ruda.
44. Rastaljena željezna ruda se lijevala u i tako formirala oblik željeznog oruđa.
45. Za potrebe prijevoza robe najprije su se upotrebljavale
46. Veliki napredak u razvoju prometa označio je izum jer su njihovim dodavanjem na saonice nastala kola.
47. Raspored kuća u Vučedolu upućuje na raslojenost ljudi prema
48. Kuće na Vučedolu su građene tako da su se u tlo zabili kolci, između njih bi se ispreplelo, koje bi se zatim oblijepilo
49. Pod vučedolskih kuća bio je od nabijene zemlje, a krov od
50. Vučedolske kuće su uglavnom imale jednu do dvije prostorije, a u središnjem dijelu je bilo okruglo
51. Odjeća Vučedolaca bila je izrađena od i tkanine.
52. Mnogobrojni kipovi pronađeni na Vučedolu uglavnom prikazuju odjeću.
53. Kelti su keramičko posuđe izrađivali na kolu.
54. Što je **rekonstrukcija**?
55. Navedi 2 zanimanja kojima su ljudi dolazili do hrane u starijem kamenom dobu? i
56. Pročitaj tekst, uoči netočnosti, prekriži ih i iznad njih napiši kako bi trebalo glasiti.

Neandertalci su lovili pojedinačno. Kad bi vidjeli životinju, prišli bi joj što bliže i zatim je gađali željeznim kopljima.

U lovu su se znali i ozlijediti. U Krapini su pronađeni ostatci špiljskog medvjeda, losa, vodenkonja, divljeg goveda i mnogih drugih izumrlih životinja. Pod utjecajem hladnije klime koja je nastupila već potkraj starijeg kamenog doba biljni i životinjski svijet doživio je promjene.

57. Točno – netočno.

- a) U mlađem kamenom dobu javljaju se nova zanimanja ratarstvo i stočarstvo. T N
- b) Proces pripitomljavanja životinja i proizvodnje hrane unio je sigurnost u život ljudi. T N
- c) Prva životinja koju je čovjek pripitomio bila je ovca. T N
- d) Uporaba metala nije utjecala na pojavu novih zanimanja. T N
- e) U metalno doba pojavilo se novo zanimanje rudarstvo. T N
- f) Vučedolci su bili izvrsni ljevači i kovači željeza. T N
- g) Najpoznatiji predmet vučedolske kulture je Vučedolska golubica koju neki nazivaju jarebica. T N
- h) Vučedolci su izrađivali uglavnom kameno oruđe i oružje. T N
- i) Vučedolci su lijevali bakar u dvodijelne željezne kalupe. T N
- j) Vučedolski ljevači bakra nisu znali izrađivati plosnate sjekire. T N
58. Kako se naziva slikarstvo koje su u prapovijesti razvili kromanjonci?
59. Koje dvije špilje imaju najljepše primjere špiljskog slikarstva? i
60. Kako zovemo najstariji europski prikaz kalendara?
61. Što prikazuju 4 vodoravne trake na Vučedolskom Orionu?
62. U kojem gradu je pronađen Orion i kojoj kulturi pripada?
63. U što su vjerovali Kelti?
64. Tko je **ljevač**?
65. Tko je **kovač**?
66. Što je **kalup**?
67. Što je **keramika**?

Konceptualno znanje

1. Kronološki poredaj povijesna razdoblja tako da najstarije označiš brojem 1, drugo po starosti brojem 2, treće po redu brojem 3, četvrto brojem 4, a najmlađe brojem 5.
..... srednji vijek prapovijesno doba stari vijek novi vijek najnovije doba

2. Rimskim brojem odredi stoljeće za navedenu godinu:

543. = 87. = 105. pr. Kr. = 200. = 1873. = 45. =

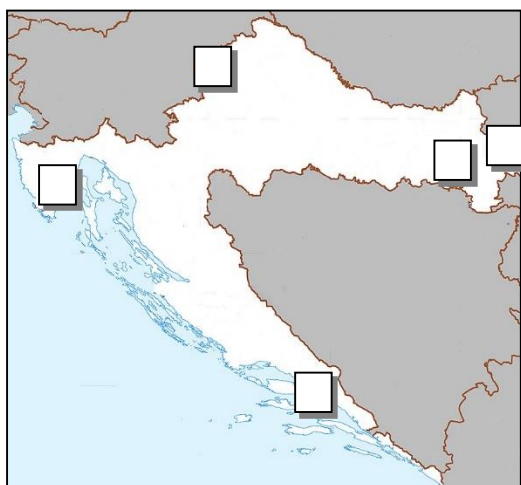
3. Zapadno Rimsko Carstvo je propalo 476. godine.

Izračunaj prije koliko godina je to bilo?

Prostor za računanje:

Zapadno Rimsko Carstvo je propalo prije godina.

4. Označi navedene godine na crti vremena 225. pr. Kr., 200., 115.

5. U odgovarajući kvadratić na slijepom zemljovidu označi nalazišta tako da označiš slovom S - Sopot, R - Romualdovu pećinu, V - Vučedol, K - Krapina

6. Napoleon se okrunio za cara 1804. godine. U kojem povijesnom razdoblju je okrunjen?

7. **Rimskim brojem** odredi **tisućljeće** za navedenu godinu:

253. = 1487. = 2405. pr. Kr. =

8. Pomoću zadane godine odredi u kojem povijesnom razdoblju je bio navedeni događaj.

a) Oko 2500. pr. Krista izgrađene su egipatske piramide. Navedi povijesno razdoblje u kojem su izgrađene .
.....

b) Vučedolska golubica pronađena je 1938. god.. U kojem povijesnom razdoblju je pronađena?

c) Neandertalci su izumrli prije 28 000 godina. U kojem povijesnom razdoblju je to bilo?

d) Prve Olimpijske igre održane su 776. prije Krista. U kojem povijesnom razdoblju je to bilo?

e) U kojem povijesnom razdoblju je rođen Isus Krist?

9. Na odgovarajućem mjestu na lenti vremena upiši novi vijek.

U odgovarajući **sivi pravokutnik** ispod lente vremena, upiši **godinu** i događaj kada završava stari vijek i

započinje srednji vijek. Na crti vremena prapovijesno doba oboji žutom bojom, a suvremeno (najnovije) doba zelenom.